

Informačný list predmetu

Akademický rok 2024/2025

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FMK UCM
Kód predmetu	KMEDV/22mdAMES003/22
Názov predmetu	kritické myslenie a médiá I.
Rozsah	2P
Počet kreditov	4
Vyučujúci	prof. Mgr. Norbert Vrabec, PhD. (prednášajúci), doc. PhDr. Zora Hudíková, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Úspešné absolvovanie predmetu podmieňuje pravidelná účasť na výučbe, povolená je max. 2 absencia (v prípade individuálneho študijného plánu je nutná minimálne 50% účasť na prednáškach).

Študent môže získať spolu 100 bodov (100 %):

60 % hodnotenia tvorí vypracovanie a prezentácia semestrálneho projektu zameraného na vypracovanie prípadovej štúdie týkajúcej sa kritického myslenia v kontexte mediálneho ekosystému

40 % hodnotenia predstavuje úspešné absolvovanie záverečnej písomnej skúšky.

Záverečná hodnotiacia stupnica:

100 – 92 = A; 91 – 83 = B; 82 – 74 = C; 73 – 65 = D; 64 – 56 = E; 55 a menej = FX.

Pre úspešné absolvovanie predmetu musí študent získať minimálne 60% bodov.

Výsledky vzdelávania

Študent po absolvovaní predmetu získa tieto vedomosti, schopnosti, zručnosti, kompetencie:

- orientuje sa v širokom spektre stratégií a nástrojov využívaných v rámci rozvoja kritického myslenia.
- dokáže aktívne hľadať prepojenia a súvislosti medzi teoretickými poznatkami a ich praktickou aplikáciou, identifikovať, analyzovať a kriticky vyhodnocovať informačné a mediálne zdroje z hľadiska ich dôveryhodnosti.
- na základe teoretických vedomostí a práce na prípadových štúdiách je študent schopný analyzovať aktuálnu situáciu v oblasti možností hodnotenia kritického myslenia rôznych cieľových skupín.
- preukáže praktické zvládnutie metód a techník kritického a tvorivého myslenia v rámci praktických aktivít zameraných na aplikovanie teoretických poznatkov do praxe.
- rozvíja si analytické schopnosti, komunikačné a prezentačné zručnosti, schopnosť argumentácie.
- prácou na tímovom projekte si študent zároveň zlepší kooperáciu v tíme, a uvedomí individuálnu i spoločnú zodpovednosť pri práci na projekte.

Stručná osnova predmetu

Úvod do problematiky kritického myslenia. Kritické myslenie v historickom kontexte.

Vymedzenie význam, zložky a prekážky kritického myslenia.

Princípy kritického myslenia. Trojfázový cyklus kritického myslenia.

Základné koncepcie kritického myslenia. Kritické myslenie ako mentálny proces.

Klasifikácia techník kritického myslenia. Myšlienkové operácie kritického myslenia.

Metódy a techniky hodnotenia kritického myslenia. Watson-Glaserov test kritického myslenia a analýza

jeho štruktúry.

Praktický tréning metód a techník rozvoja kritického myslenia I.

Praktický tréning metód a techník rozvoja kritického myslenia II.

Praktický tréning metód a techník rozvoja kritického myslenia III.

Kritické myslenie vo vyučovaní mediálnej výchovy I. Aplikácia konkrétnych metód rozvoja mediálnej a informačnej gramotnosti v kontexte kritického myslenia.

Kritické myslenie vo vyučovaní mediálnej výchovy II. Aplikácia konkrétnych metód rozvoja mediálnej a informačnej gramotnosti v kontexte kritického myslenia.

Kritické myslenie vo vyučovaní mediálnej výchovy III. Aplikácia konkrétnych metód rozvoja mediálnej a informačnej gramotnosti v kontexte kritického myslenia.

Odporúčaná literatúra

Alvarová, A. (2017). Průmysl lži. Propaganda, konspirace a dezinformační válka. Triton.

Baker, M. (2015). The Basics of Critical Thinking Workbook - Lessons and Activities (Grades 4-9). The Critical Thinking Co.

Boese, A. (2019). Hroši žerou trpaslíky! Praktický průvodce světem hoaxů, fake news a dalších bulšitů. CPress.

Dweck, C.S. (2015). Nastavení mysli. Nová psychologie úspěchu aneb naučte se využít svůj potenciál. Jan Melvil Publishing

Gazda, J., Liška, V., & Marek, B. (2019). Kritické myšlení: Dovednost (nejen) pro 21. století. P3K.

Gregor, M., & Vejvodová, P. (2018). Nejlepší kniha o fake news. CPress.

Chatfield, T. (2022). Critical Thinking: Your Guide to Effective Argument, Successful Analysis and Independent Study. Sage.

Harford, T. (2021). Ako spočítať svet. N Press.

Jachtchenko, W. (2020). Manipulativná rétorika. Grada.

Johnston, Ch.M. (2020). Rethinking How We Think: Integrative Meta-Perspective and the Cognitive "Growing Up" On Which Our Future Depends. The Institute of Creative Development.

Kačínová, V. (2019). Fenomén fake news, hoaxov a konšpiračných teórií v kontexte mediálnej výchovy. Univerzita sv. Cyrila a Metoda.

Kobela, J. (2023). Kritické myslenie pre 8.- 9.ročník ZŠ a osemročné gymnáziá . Expol Pedagogika.

Kosturková, M., & Ferencová, J. (2019). Stratégie rozvoja kritického myslenia. Kritické argumentovanie, debatovanie, písanie a organizovanie poznatkov. Wolters Kluwer

Markoš, J. (2019). Sila rozumu v bláznivej dobe. Manuál kritického myslenia. N Press.

Nazare-Aga, I. (2014). Nenechte sebou manipulovať. Portál

Nocun, K., & Lamberty, P. (2021). Falšovaná pravda. O vplyve konšpiračných teórií na naše myslenie. N Press.

Paitlová, J. (2015). Po cestách kritického myšlení. Univerzita Karlova v Praze.

Patterson, C. (2020). Critical Thinking Beginner's Guide: Learn How Reasoning by Logic Improves Effective Problem Solving. Kindle Unlimited.

Pherson, K.H., & Pherson, R.H. (2020). Critical Thinking for Strategic Intelligence. Sage

Petranová, D., & Vrabec, N. (2013). Persuázia a médiá. FMK UCM.

Petranová, D. (2013). Mediálna výchova a kritické myslenie. FMK UCM.

Poliačik, M., & Lančová, L. (2022). Poriadok v hlave: Kritické myslenie na každý deň. N Press.

Royal, B. (2017). Principy kritického myšlení. Ikar CZ.

Táborský, J. (2019). V síti dezinformací. Proč věříme alternativním faktům. Grada.

Šándorová, V. (2013). Metódy a formy práce podporujúce kritické myslenie u žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Metodicko-pedagogické centrum.

Šedý, J. (2021). Kritické myšlení. Galén.

Šnidl, V. (2017). Pravda a lož na Facebooku. N Press.

Veselý, M. (2019). V bubline internetu. Miro Veselý.

Vrabec, N. , & Rigo, F (2021) . Possibilities of evaluating critical thinking through standardized tests. In L. Čábyová, Z. Bezáková & A. Madelňák (Eds.), Marketing Identity : New changes, new challenges : Conference Proceedings from the International Scientific Conference (pp. 730-742) . Fakulta masmediálnej komunikácie.